

német szerkesztő *ajuldozó* hangon ír a nagy művésznőről.

Ezek azonban csak apróbb kifogások a mű igazi értékével szemben. Úgy képzeljük, hogy kedves olvasmányja lesz ez a könyv nemcsak a magyar színészettörténettel foglalkozóknak, hanem mindazoknak is, akiket egy érdekes és mélylelkiségű emberi egyéniség érdekel.

Galamb Sándor.

Szabó Pál: Emberek. Regény. A Franklin-Társulat kiadása. — Barna Bertalan este rendbehozta a jószágot s aztán olvasni kezdte a Nagyváradot. «Ezt nem így kellett volna megírni. Talán emígy . . . Bertalan már akkor házasember volt.» Kitért a béke s a harmínchetesek rohamaiban annyit vitézkedett káplár Barna már nem is gondolt arra az időre, mikor a táborig lapon Ádámnak nevezte magát, mert úgy látta, hogy nem igen marad körülötte élő ember a fronton. Nem gondolt már Török Erzsikére, a háború közben elpártolt, férjhezment menyasszonyára, akiért virtuskodva s igazán búsult jóideig. És — persze — sohasem gondolt a postamesterére, aki szép úriasszony volt, de akiért akkor sem gyötrődött, amikor szakítottak. Élt szépen feleségével, a kisebbik Töröklánnyal, a szerető szívű, kedves Juliskával s élt a dolgainak. Az olvasásra, a könyvre, újságra már előbb rákapott. Most úgy érezte, hogy írni kellene «a

jövő miatt» a magyar faluról. Meg is írta első cikkét a nagyvárad lapnak.

Igy kezdhette Szabó Pál, a tehetséges parasztíró is : épebbet akart teremteni az erőtlen-erőltetett átlagregényeknél. Egyéniségét és íróiságát megemlégeztette abban, ahogy a parasztélet bensőbb, tudatosabb realitását, a «hétszerszép legény» parasztszerelmének regényességét, majd a háborúban emberül helytállt ösztönének természetesvoltát is kifejezte. Még nem tudta stílusának és motívumainak jellegzetességét kiemelkedővé tenni, aminek részben tán az is oka, hogy regényírásra vállalkozott. A regény fejlődésének biztonságos ereje gyakran elvész, az epizódokban pedig a mellékalakok egy-egy jellemvonása sem hat igaznak, nemhogy egész jellemük megélevenednék. A katonának nem való kulcsáron s a köhögős postamesteren kívül jónéhány alak jelentéktelenedik el így, — parasztok : az öreg Vas Mihály meg Török molnár is.

«A felhőrongyok az udvarokon hálnak és hajnaltájt kószálni indulnak a szomszéd határba.» A bihari tájak és felhők ily képeiben, a megszemélyesítésben van itt költőiség, de valami hiányzik még abból az igazságból és tisztaságból, mely a népi megnyilatkozás jellemzője . . . Első könyv e regény s mindenesetre ígéret arra, hogy folytatása jelentősebb lesz.

László István.